

»Nikogar ni več, ki bi režiral Fausta.«

Mefisto je zgoščena predstava v nekaj prizorih za dva performerja. Zgoščena, kot so zgoščena dela Damirja Avdiča (tokrat je avtor besedila, režiser in performer), pa naj gre za rock komad, njegove romane ali scensko delo. Vedno s polno žlico v enem zamahu diagnosticira, kar se mu ponuja v prostoru in času. Tokrat v dialogu z Gregom Zorcem v izpraznjenem prostoru nizata prizore gostih dialogov med Ustvarjalcem in Mefistom. Resda sta v predstavi brezimna posameznika. Začne se v knjižnici, no, v anarhoknjigarni, ko bi Ustvarjalec rad versko literaturo, Nietzsche se zdi primerna izbira. Primeren je, ker je razglasil, da je bog mrtev. »Kako je lahko mrtev nekdo, ki ga ni,« vpraša Ustvarjalec. Slovenec. Deželi znani po Krambergerju, Žižku, kar sproži val vprašanj, besednih iger. Z vmesnimi izklicevanji, licitiranju imen, pojmov, pojavov. Kot da bi nizala mnoge obraze in pomene Mefista in dušoprodajne pogodbe v sodobnem času. Ivan Zidar, Hilda Tovšak, Nietzsche, Oliver Frljič, Rade Šerbedžija, begunci, gluten, zdrav način življenja – kolesarjenje, živ spomenik revolucije, vse to in še več v enem zamahu. Je med njimi razlika, kakšna? Ali gre zgolj za brende, nekaj, kar se priročno izpljune? Ker je simptomov in brendov toliko, kakor da ni več časa za postanek, razmislek, analizo? Tudi o tem je tekla beseda v udobnem preddverju Mini teatra.

»Načeloma je lahko problematično, ko ustvarjalec začne govoriti o kolegih, kdo je kakšen, kakšno maslo ima na glavi. Pomembno vprašanje je, kaj s tem narediš v predstavi. Kako prek izklicevanj določenih imen orišeš čas, kontekst. Toda malo je umetnikov, ki so sposobni izreči stališče v tako masivnem materialu, ki bi sicer lahko bil karkoli drugega kot predstava. Pa vendar to stori. Kar je pogumno.«

Reakcija na to je tudi replika, da so, cinično seveda, pri nas Mefisti Drugi. Begunci, vse, kar si povprečen fotelj revolucionar privošči v zavetju anonimnosti spleta. In seveda kreativni ljudje to niso, z umetnostjo razlagajo, blažijo, odstirajo. Toliko bolj je dragoceno, ko govorijo, predelujejo tisto, kar so res doživeli. Damir Avdič ve, o čem govori.

Je za predstavo nujno poznavanje kronologije dela, zapletov in izbruhov preživetja Damirja Avdiča, tudi o tem smo premlevali. Tisti, ki ga poznamo, težko ločimo njegovo zgodbo od vseh njegovih del, v predstavi vidimo delčke. »Imaš državljanstvo? Jaz imam status,« je znana zgodba, ena najbolj odmevnih o samozaposlenih. Mlajši umetnik pove, da ga ne pozna, da ga je prvič videl na državni proslavi ob kulturnem dnevu, »vse to o beguncih je do mene prišlo kasneje, ne takoj na začetku predstave. Bosanski jezik je zame v prvi vrsti sinonim za humor, dobre štose. *Mefista* nisem videl kot predstave begunca o beguncih, temveč predstavo, ki me je zasula z vsem, kar me obdaja. Wau.«

Zgoščena sporočila, pravzaprav njihovo sortiranje, se zdi neskončno, lahko bi še nadaljevala. Ker jih je veliko, vsak dan več. Pa vendar jih vprašam, kako sovпада naval simptomov s strukturo nelinearne predstave? Mnenja so različna. »To je koreodrama, no, rock predstava, dramski koncert. Vedno je angažiran, tokrat je pač kitara zamenjal z glasom.«

»Forma ni pomembna, no, drži pa, da je predstava narejena tako, da so o formi sprašujemo. Ni pomembno, kdo režirala, spodrezala sta se. Začetek je bil močan, se pa tokom predstave razgradi, mnoštvo tem po istem principu je povzročilo, da na koncu nisem več vedela, o čem je predstava. Bilo je premalo in hkrati preveč. Veliko kontekstov: begunci, ženske, novodobni Mefisti ... paleta simptomov sproža veliko vprašanj. Uporaba jezika (Damir Avdič govori bosanski jezik) je na način, da ga problematizira. Proizvaja nove smisle, tudi zgodba o jeziku predstave je del fragmentirane zgodbe. Morda v vsakem fenomenu premalo vztraja, da bi razumela, »z razmišljanjem gledalke se mladi umetnik ne strinja. Bolj prekaljena ustvarjalka povzame: Za kaos sveta gre.« Nekdo, ki ne živi tu pravi, da je predstavi zmanjkalo lepila. Ne poznam imen, konteksta teh imen, avtorja. Predstavo vidim kot zaplet, ki ga avtor ne zmore speljati natančno ali do konca. Glas poznavalca pa pravi: »Morda je res prišel na teren, gledališče, kjer nima veliko izkušenj. Toda, ali bi mojster večšine zmožgel uprizoriti nemoč, (navidezno) neveščnost za proizvodnjo kaosa? Nemoč in neznanje lahko uprizoriš, če ju ne obvladaš. A da bi mojstrsko z večšino naredil nemoč? Hm.«

Spoštovane in spoštovani, takole modrujemo in se pogovarjamo na *Zborih za publiko*. Tokrat delni vtis, prepis, samo zato, da veste, da vsako mnenje šteje, da se debata iskri in da jo, debato, usmerjate gledalke in gledalci. Publika ima tu glavno besedo.